

ELS ADOLESCENTS VOLEN TORNAR ALS INSTITUTS, MALGRAT TOT

Josep Guardiola Salinas,
Docent de secundària

La veritat és que després de llegir i sentir tantes coses aquests dies sobre l'educació i el confinament que estem patint a conseqüència de la pandèmia causada per la COVID-19, m'agradaria aportar la meua visió personal i subjectiva, no tan acadèmica o teòrica, sinó com a docent de secundària. Aclarir que aquesta mirada individual, pròpia i intransferible, ha estat nodrida a partir de la meua experiència diària, de les visions i comentaris dels meus companys i companyes de centre (moltes gràcies!) o d'altres instituts, de desenes d'articles llegits, de comentaris del meu alumnat i les seves famílies, o de notificacions oficials.

Però comencem pel principi, per la zona zero, que dirien els analistes moderns. Qui em diria a mi el dijous 12 de març, després d'assabentar-nos pels mitjans de comunicació i no pel Departament, en primera instància, que després de 32 anys de mestre (vaig començar a l'antiga EGB) viuria una situació tan inesperada, dramàtica i de manera tan vulnerable com l'actual?

Què em va passar pel cap durant el claustre de professorat on se'ns va comunicar que les classes presencials quedaven suspeses fins al dia 30 de març, encara que tothom tenia clar que, com a mínim, no tornàriem fins després de les vacances de Setmana Santa? Primer de tot, que estàvem vivint una tragèdia d'abast mundial, cosa que ja sabíem des de feia dies, però que la vivíem llunyana i amb un cert esperit egoista. El pitjor desastre d'Europa Occidental des de la Segona Guerra Mundial, com alguna política ha dit encertadament. En segon lloc, els sentiments negatius: una barreja caòtica i desordenada que anava des de l'angoixa, passant per la incertesa, la incredulitat, fins a la impotència o l'enuig més absoluts que m'aclaparaven i no em deixaven pensar de manera raonada. Ho sento, però sempre he desconfiat i desconfio d'aquells gurus, o aprenents de gurus que encara són pitjors, que sempre saben el que han de fer en qualsevol moment o situació i que s'adapten, com a bons darwinistes, a les noves realitats. O et diuen sentències com: "de les situacions de crisi també se n'aprèn i són una oportunitat per reinventar-se". No sé si gosarien dir-l'hi a moltes famílies del nostre alumnat que es troben a l'atur, o davant la incertesa d'un ERTU, o malviuen durant el confinament amuntegades en infrahabitades. Les frases lapidàries i ensucrades que inunden les xarxes cada dia han fet molt de mal a la societat en general i a l'educació, en particular. Ho sento, a mi em costa una mica més i, en alguns moments, no trobo la porta de sortida, malgrat el manual d'instruccions

Així que despullats, angoixats, desconcertats, desorientats –malgrat els gurus i les poques resolucions clares per part de les administracions responsables del món educatiu–, plens de pors i incerteses i més vulnerables que mai, ens enfrontàvem, més amb el cor que amb la raó, a un desafiament que no havíem viscut mai. També he de dir que estic segur que la majoria de docents es van enfrontar al repte, sense renunciar als sentiments anteriors, des de la humilitat, que és cosa de pobres i té molt poc glamur, amb infinites ganes de mantenir, per sobre de tot, el vincle del nostre alumnat i les seves famílies amb el centre educatiu.

A partir d'aquí s'obria un qüestionari infinit de preguntes. Algunes de les respostes, en un altre article. I d'altres, és possible que no tinguin resposta. Estaria bé començar a reconèixer que els educadors hem de plantejar més aviat bones preguntes, que no pas respostes, sense amagar les nostres corresponsabilitats amb altres actors, tal com diu l'Aina Tarabini. I quines eren aquestes preguntes que com gotes de pluja persistent impactaven sobre unes neurones ja una mica desgastades després de més de dos trimestres de curs?

Però com contactaríem amb el nostre alumnat i les seves famílies? Podríem fer servir el nostre número particular, Whatsapp, Facebook, Instagram, solament el correu oficial, únicament les eines de les plataformes educatives...? Havíem d'avançar temari, o consolidar els continguts ja impartits? Havia d'avaluar les noves tasques? Era conscient que si seguia el temari, les desigualtats educatives encara es farien més evidents? com afirma en Xavier Bonal. Seria just l'aprovat general? Com avaluaríem aquest "tercer trimestre virtual"? Havíem d'abandonar els continguts totalment i centrar-nos solament en el suport emocional i psicològic del nostre alumnat?

Què vol dir que la repetició de curs ha de ser un fet excepcional? I no havia estat considerat sempre així, malgrat tenir actualment una de les taxes més altes de repetició de la UE? Totes les tasques programades serien competencials? Coneixíem realment el nostre alumnat abans del confinament? Havíem de prioritzar els alumnes i les famílies més vulnerables? Sabíem qui eren els alumnes més vulnerables? Com podíem ajudar a superar la bretxa digital? Quins consells podrien ser útils en la vida diària del nostre alumnat? Si ja tenia alumnes absentistes abans del confinament, ara com podria contactar amb ells i elles? Com funcionava això de la Teleeducació? I si he de teletreballar i tinc mainada a càrrec meu? Seria capaç d'adaptar-me a les noves tecnologies i utilitzar Google Meet, Zoom, Youtube, Drive, Moodle...? Faria el ridícul davant el meu alumnat que són veritables experts en les noves tecnologies? Com serien els claustres virtuals? Tenia sentit la Teleeducació, quan no hi crec i m'ha vingut, d'alguna manera, imposada?

Què passaria amb l'alumnat que es troba en una etapa de transició com 4t d'ESO o 2n de Batxillerat? Tindríem en compte la veu del nostre alumnat i les seves famílies? Havíem d'ampliar el curs al juliol per tal d'intentar reduir la bretxa educativa entre l'alumnat més vulnerable? Quan reprendríem les classes? Serien presencials o continuaríem online?

No crec que tingui respostes per a totes les preguntes després de set setmanes de confinament. Però alguna cosa sí que m'ha quedat clara. I una d'elles és que, malgrat totes les dificultats, i que el nostre sistema educatiu a secundària no dóna resposta a totes les demandes de formació, personals, professionals i emocionals dels nostres adolescents, els joves volen tornar als instituts. Esperem que a la tornada als centres educatius, sigui quan sigui, tots els actors que intervenim al món educatiu (amb diferents responsabilitats) siguem millors.

Un petit article que vol ser un homenatge a totes les persones que es dediquen al món de l'educació, entès en el sentit més ampli possible.

